

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
Főpíacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok útján.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petisorsért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izheli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden baigatásért külön 30 kr.

„Nyílt-tér”-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyasintén kéziratok nem adatnak vissza.



Debreczen, aug. 15.

(+) Európában két kormány van, mely fájdalomtelt szívvel szemléli idegen kormányok népeinek szenvedését, boldogtalanságát, a civilizációban hátramaradottságát, s vállalkozik azokat — azon népeknek ellenére is — boldogítani, civilizálni; egyike ezeknek az osztrák, másika az angol.

Bár a kiindulási pont, mindkettőnél egynek állittatik, mert mindkettő azt hirdeti, hogy nem akarnak országot hódítani, csak az elnyomott népet akarják a zsarnokság igája alól felszabadítani, mindazáltal végcéljaik különbözők.

Austria a történelem meghamisíthatatlan tanúsága szerint folytonos vereséget szenvedett, egyik birtoka a másik után igyekezett lerázni magáról a boldogító osztrák kormányzatot, s volt idő nem nagyon régen, 1849-ben, midőn egyedül a muszka cár, 1866-ban, midőn a porosz király kegyelme mentették meg a végelmulástól, ezen veszteségek s kegyelmi lealázások nyílt sebként égették a békés időben különben vitéz osztrák armádia vezetőit, s az annyiszor kapott csorba kiköszörülése képezte összes gondolatait. Így látott Bosznia okkupálása napvilágot, előre kikötve azonban Austria által, hogy Európa kösse össze a sultán kezét, ne hogy csak egy szál muzulmán rendes katona is akadályozza a vitéz Osztrákiát foglalási műveleteiben.

Hogy Auszriának nem volt más

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

„Debreczen leírásá”-ból.

A népesség jellemrajza.

(Befejező közlemény.)

Megkezdődik a társalgás az időről. De minthogy bevett szokás szerint ilyenkor hosszasan időzni nem szabad, nem illik: kérés násznagy uram megindítja a dolog igazi folyását ilyen beszéddel.

„Mint mar küldöttünk által e házának értésére eshetett, hogy nekem és ez az uramöcsémnek szándékunkban volt e család közt megjelenni: mi meg is jelentünk, de minthogy azt a becsületes személyt nem látjuk itt benn, a kinek legnagyobb tisztelőre jöttünk: kérjük hogy elszólítsák be.”

Kis idő múlva kopogtatnak az ajtón s belép a ház eladó leánya, egyik önépnyesen felöltözött szomszédasszonyával — a „kisérő”-vel együtt.

A szemérmes eladó jó estét mond hozzá teszi, hogy „hasznos beszélgetést kíván” és az ajtóval megáll.

A kérőnek kell e miatt felszólalni biztatva mondani, hogy „kerüljön erre eljebb.” Most feláll a kérő, példáját követi minden jelen levő megilletődve hallgatja a kérő szavait:

„Isten bölcsen teremtette a világot nagy bölcsen gondoskodott a paradicsomban magánosan élő Adámról is, mikor neki segítő társat adott. Azon fiatal ember is, kivel e házhoz tisztelt adásra öntem, elhatározta magát a családi életre, az isteni gondviselés vezérére mellett magának társat keresni indult, ki neki az egész életben segítségére legyen. En-

szélya ez által, minthogy magáról életelt adjon, s hogy már egyszer őt is tartásuk valaminek, ha a diplomatisma nem is, legalább a könnyen hívő népek, s hogy nem a népek boldogítása forgott szem előtt, az mutatja, hogy a boldogságra szánt népek, boldogságuknak már harmadik évében felláztak a boldogító kormány ellen. Mi magyarok nem csudálkozunk ezen, nekünk is volt szerencsétlenségünk csaknem egy pár évtizedig élvezni azt a boldogságot. Tehát itt nem a népek boldogítása, hanem egy földterület elfoglalása volt az egyedüli cél.

Angliának a népe szabad gazdag, mérhetlen nagy kiterjedésű gyarmatai, világ kereskedelme, világot uraló hajóhada arról tanuskodnak, hogy Anglia nagy, hatalmas, s nincsen szükségére olyan Bosznia féle területre, melynek fentartásáért saját népét minden évben meg kellene adoztatni, hanem van egy betegsége Angliának: a pénzsomj, az önérdék hajhászása. O nem törődik — hiába hirdeti tele szájjal az ellenkezőt — más népeknek sem szabadságával, sem rabszolgaságával. 1849-ben lehagyta veretni Muszkaországgal Magyarországot, mert érdeke nem volt érintve, most le akarja ő magaverni Egyiptomot, mert ott kereskedelme van érintve, pénzre speculál. Szatóc nép, melyet csakis pénz elégíthet ki.

Angliának tehát végcélja nem a terület foglalás, hanem újabb pénzforrás teremtése. Az igaz, hogy Ausztria csak hogy területet foglal-

nak a háznak eladó virágszála, a kigyelmetek érdemes leánya volna az ő szíve szerint való, a miért is én, mint ezen házasulandó fiatal ember megbízottja, érzéseinek tolmácsolója a kigyelmetek kedves leányának kezét az ő számára megkérem.”

Tökéletesen igaz — feleli a kiadó — a mit ezen házasulandó becsületes fiatal ember érdemes szöszölgője felsorolt. Igaz, hogy az isten Adámnak az ő oldalbordájából feleséget teremtett. Az is úgy van kezdettől fogva s úgy lesz mindörökké, hogy a fiatal ember szíve szerint való társat keres magának az életre. De minthogy csak az imént jutott értésünkre a kigyelmetek idejövetele, ennek a háznak a kigyelmetek által leendő megtiszteltetése: a végből, házasulandó, az élet nehéz körülményeiben járatlan női személy — mind az ő szülei kellőképen megfontolhassák a dolgot: egy kis halasztást kérünk a felelet adásra. Legyenek egy kevés korrig békességes türelemmel.”

Erre leülnek mindájan, tudva, hogy a „kevés korig” való idő már ma nem telik el.

Az előadó leány pedig az asztalon levő holmik takaróját felhajtvá, két üveg bor és egy pohár mellől felveszi az édeséggel vagy más falatozni valóval telt tányért s a kérőt, házasulandót, kiadót, még a maga hozzátartozóit megkínálja, e szavakkal: „tessék használni.”

A leánynek szemfülnök kell lenni, s mikor észrevette, hogy a kérő utolsó falatját lenyelte: azt egy pohár borral megkínálni az ő tiszte. A kérő, mielőtt az elfogadott bort meginná, felköszöntött a fiatalok — mint leendő egy pár — egészségére.

Utána a házasulandó fiatal ember

hasson, képes saját képét is elszégyényíteni, addig Anglia összetöri mások szabadságát, csak hogy saját népet gazdagíthassa, mindazáltal mindkettő elkárhoztatandó. A népek saját akaratajuk ellenére boldogítani nem lehet s bizonyára Egyiptom népe épen úgy fog eljárni Anglia ellen, mint a hogy Bosznia járt el mi ellenünk. Angliának vesztét kapzsisága fogja előidézni.

— Nagyváradon a barátok templomában tegnap délelőtt tíz órakor a vértanukért és 1848—49-ben elesettekért requiem tartatott, melyen a színház ének-kara is közreműködött. A 48-as párt testületileg jelent meg a templomban.

— A politikai életben hazánkban említésre méltó mozzanat alig merült föl az utóbbi napok alatt. A külföldön még mindig első sorban az egyiptomi kérdés lebeg felszínen. Anglia Törökországgal folytatott tárgyalásokat folytat ez ügyben. Anglia katonai egyezséget ajánlott a portának, de az egyezmény még mindig nincs megkötve, s a szultán különösen az ellen tiltakozik, hogy a török csapatok angol főparancsnokság alá helyezzessenek. A porta nem akarja a közös, hanem a pariuazamos működést; bad munkódnak angolok és törökök külön-külön és önállóan. Ezt azonban Anglia nem fogadhatja el, mert a saját csapatai által eszközöltető hadműveletektől csak úgy várhat gyors sikert, ha a török sereg működését vezetni és ellenőrizni fel van jogosítva. Minthogy az idevágó tárgyalások

iszik, az őt megkínáló eladóhoz intézve e szavakat: „kedves hugom! adjon az isten bővebb ismeretséget köztünk.”

A kiadó is mond köszöntőt, melyben nem ismerve még el az egy part, a hazat megtisztelő vendégek egészségeért iszik.

Kétszeri kínálást a vendégek elfogadnak, de a harmadszorit már semmi szín alatt nem. A kérő násznagy kalapját veszi, most nevez meg magát, lakását s kéri, hogy az izenetet ő hozzá küldjék.

A fiatal embernek pedig utközben maguk közt bölcs leczkét ad, melyben előadja, hogy amár már is bajos volna kedvező válasz esetén visszalépni, de még csak ennyiben van a dolog: inkább lehet. Hanem későbbben már a törvény is kártérítésben marasztalja el a visszalépőt, azért hát ugyancsak jól megfontolja még egyszer a dolgot.

Vannak esetek, melyekben a háztűznézés elmarad, a fiatal ember akkor nézi ki a magának való lányt, mikor vasárnap délelőtt mind a ketten templomból jönnek ki, s a házasodni akarás egyenesen a kéressel kezdődik. Ilyenkor a házasulandó fiatal ember a kérés után beszéli el, hogy tetszik-e neki a leány, a kit megkért, vagy nem. Ha neki tetszik, s szüleinek nem: lebeszéli, s a fiú engedelmesskedik. Ha pedig neki nem tetszik, szüleinek meg igen: ugyancsak igyekeznek őt rábeszélteni.

Mindez a kérés napján estve végbe megy a házasulandó fiatal ember és szülei közt.

A kérőhöz pedig másnap már jön az izenet. A ki hozza, zavarban van, le nem ül, nem is igen tiltetik le, s kerekén ki-mondja, hogy köszönik a megtisztelést;

még nem értek véget, az a remény sem valósulhat, hogy a konstantinápoly érkező let ma befejezi illései első ciklusát.

Debreczen egyházai és iskolái.

(A monographia idevonatkozó szakainak ismertetése.)

A) Egyházak.

I. A református egyház.

A debreczeni ref. egyház ismertetése, Könyves Tóth Mihály tudós lelkészünk tollából, egyik legkiválóbb része a már eddig is meitan sok dicsőretet nyert monographianak. Nem megy ugyan ez ismertetés egészen a reformációig vissza, hanem csak az 1794-ki időszakról kezdve ad „rövid visszatekintést a multba”, de ez a körülmény inkább előnyére, mint hátrányára szolgál a műnek, amennyiben a jelen viszonyok helyes megértésére csakugyan nem tovább, mint a jelzett időszakra kell visszamennünk; míg ha a reformációtól kezdve tárgyalatott volna az egyház története, vagy igen terjedelmesnek, vagy nagyon kivonatossá kellett volna annak lennie.

A „visszatekintés” után az egyházi kormanyzás van ismertetve, mely részről megtudhatjuk a többek közt, hogy a papmarasztás csak 1840-ben lett nálunk eltorolva, továbbá hogy már 1842-ben emelkedtek hangok a presbyteriumnak népképviseleti alapra leendő helyezése érdekében, mely nagy eiv azonban, a közbjött szabadságharc s az ezt követő abszolut korszak miatt csak 1861-ben érhetette el végleges megtestesülését. Majd a templomok s az istentisztelet ismertetése következik, azután az egyház jötköny intézeti sorolatnak fel. Az egyház évenként mintegy 100 árva segéyezt, 1400—1500 lrt erejéig; az apoldában pedig, mely a várossal közösen tartatik fen, jelenleg 156, és pedig 66 férfi és 90 nő talál ellátást. — Ezután az egyháznak a kebelbeli iskolákkal, és az illetékes egy-

„a hol az isten megmutatta: ott kereskedjenek.”

Ez az elutasító válasz.

A kérő — a ki látott már ilyet többször is — azzal vigasztalja a hazasulandót: „ne busuj fiam! A legénynek szabad kerni 99-et. A századikat ellopjuk.”

Az anyja is biztatja az ő busulasnak esett fiát. De hiába. Mert az akárhányad-szor is azt mondja: „ebben az esztendőben már én nem házasodom meg. A kit az isten nekem rendelt, megvár az engem a jövő esztendőig is.”

De másféle izenetet is szokás vinni a kérő házhoz. A melyikben az van, hogy tegnapelőttöz egy hétre szivesen látják a házasulandó fiatal embert atyjával együtt a lányos háznál — ez már kedvező és bizonyos válasz. Elmennek hát a meghívottak. S barátságos esteli vendégeskedés közben és után megállapítják, hogy milyen nagy és milyen fényes lesz a kézfogó, a mit a menyasszony szülei tartanak meg. Épen oly gazdagnak kell lenni lakadalomnak, mit a vőlegény szülei adnak. Kikötik a menyasszonyt illető „jegykendő és jegyruha” minémítését s összeírják a mind két részhez tartozó rokonságot. Legkisebb ellenmondás a vőlegény vagy atya részéről koczkkára tenné ki a jó eredményt.

Mikor a kézfogó napja közelget: van nagy sürgős-forgás a lányos háznál. Asszonyok, lányok gyűlnek oda „sütni, főzni menyegzőre.” Egyik asszony gyurja, másik nyújtja, harmadik vágja a sok tésztát. Jó kedvű leányserög apró bordákon csinálja a levesbe való csigát; a kész tésztát rostan tűz felett száritják, s mikor a dolog végére érnek: jót tánczolnak utána. Mert ezt a mulatságot úgy hívják hogy „csigataposó.”

és bizományi üzlet.

Értékpapír-bank ajánlja a t. cz. termelők és iparosok részére, Szegeden, raktárait Temesváron, közönségnek szolgál: árakat, árakat beraktározása, keze-ésése.

Árakat ad, szállítási és egyéb árakat tüzkár ellen biztosítja. Árakat ad a beraktározott, sőt már a czi-

Árkat bizománybani eladását akár a

Árkat mint a gőzhajósági tarulatok ré-

Árkat árkat t. megbízónak javára szol-

Árkat nyomtatott üzlet és díjszabálya-

Árkat szivesen szolgálunk.

Árkat közönségnek: A magyar lezámi-

Árkat adapestben, állomás közraktárak ma-

Árkat magy. lezámitoló és pénzváltó-

Árkat állomás ut. Temesvárra: ak-

Árkat t. kir. szab. osztrák lezámitoló

Árkat és pénzváltó-bank rak-

Árkat lezámitoló és pénzváltó-bank.

Viktor

gépész

UTICZA 2227. sz.

Árkat kezdett dustartalnu gépraktá-

Árkat rgányeséplő gépeit,

Árkat árkatéle rostait. üszög-

Árkat asztó Exportrostait,

Árkat asztóit, (Trieur) különbféle

Árkat gépeit, Skót és Howard boro-

Árkat tengerimorzsolóit, könnyen

Árkat gépeit és minden egyéb kitűnő

Árkat gépek és kedvező feltételek

Árkat khez való tengelyek, rézperse-

Árkat cukarikák (kolbenringe) sat.

Árkat árkatféle gép- és kazánjavításokat

Árkat árkat.

Árkat alkalmas!

Árkat trieur

Árkat A gyári jel-

Árkat vény

Árkat kívántassék

Árkat MEDAILLEN

Árkat ann J.

Árkat EST vácsi körút 76.

Előttünk van zord falaival a régi Frangepán-féle vár. Letűnt századba ragadt képezet vissza s fénytől látjuk körül övezve az agg falakat. Kardok pengését, akomák és ünnepélyek zaját véljük hallani benne s most? . . . rabok lánczainak csörgése ad neki elevenséget. Egykor talán szabadságnak félszke, ma pedig a raboknak szomorító tanyája.

De hagyjuk el Ogilust mert 120 kilométernyi ut van még előttünk Fiuméig. A pálya csekély emelkedéssel a reneszánsz Dobra völgyben vonul tovább. Ogulin s Gomirje között van a Károlyváros-Fiumei vasutnak első alagútja a Ticevo alagút, melyet Fiuméig még 14 kisebb nagyobb alagút követ. Az Ogulin és Cameral-Moravice közötti vonalrészén a pályát szint sziklába van bemetszve, részint a Dobra folyóba építve, melynek árja ellenében szép töltés biztosítások láthatók. A Dobra folyót négy vasszerkezettű rácsbídó adja át a pályára s az ezen részen levő alagutnak hossza 741 métert tesz.

Ehagyva Gomirje és Vrbovsko állomásokat Cameral-Moravice érkezünk, mely forgalmi szempontból a pályának jelentékenyebb közbeeső állomását képezi. Nagyon természetes hogy ilyen helyen vendéglő is van a hol enni inni lehet antum satis.

Ezen állomástól a pálya 16 % emelkedéssel a Dobra völgyét követi, Dobra község közelében átmetszi a Lúna patak s Skard mellett a Dobra forrás mellett a Kapella hegység legmagasabb pontjára azaz a 1223 méter magas Kupjak alaguton áthaladva, vízintesen ösérőkkel fedett hegylánczolatán 39 méter legnagyobb magasságot töltés és nevezetes bevágásokon, továbbá a 10 mtr. hosszú Susica és a 198 méter hosszú Resnyak alaguton át a delnecsi állomásra ér.

Hegy vasutaknál hol nagy bemutatók és töltések elkerülhetlenek, gyakran fordulnak elő töltés és hegycsuszamlások, melyek vagy források jelenlétéből vagy a töltési anyag rossz anyagából keletkeznek, többször pedig ha a nagy töltések folytán megzavarodik a természetes tömegek egyensúlya, megindul az egész hegy, mely pontok aztán fájó sebeit veszik a pályának.

A Kupjak alagut közelében levő vizmasznál szintén fordult elő egy érdekes esemény, és pedig egy igen nagy lemeztől a oldalában. E csuszás oly erős volt, hogy a pálya tengelyének eltolását vontatta után, mi által a minimum görbületi átmérő még kisebbre redukáltott. A bevezető részével csaknem egészen párhuzamos párhuzamosan hordalékföld fordul meg ez volt a csuszó anyag. A csuszás megakadása végett aknákat bocsátottak le a pálya felszínéig, melyek közelítették meg, s ezen köoszlopok segítségével a csuszás megállítását sikerült is.

A delnecsi állomástól 16 % emelkedéssel a Susica völgy meredek oldalainál a pálya; továbbá a 88 méter hosszú Bukovacz alaguton halad át, s a 336 méter hosszú Sieme alagutát éri el 836 méter abszolút magasságban, melyen a Kapella hegység két kiágazásán legmagasabb gerinczet metszi át, mely egyszerűen a pályának legmagasabb pontját képezi.

Ezen helyről 25 % lejtéssel esik a pálya a Fiumei völgy felé, hol a Licanka patak egy 25.0 méter magas vasrácsos vonulat a füzinei állomásba.

Ezen gyönyörű fekvésű völgyben vasvizező gépek, melyek a vizet 120 méterre emelik fel. Felnyomatik a vizet s Buccarig valamennyi vasúti állomásra látják el a szükséges vízzel.

UJDONSÁGOK.

* Felhívás. Hogy holnap délután érkező kedves vendégeink elvárása mennél díszesebb és minél kívánalmat kielégítő lehessen, reméljük a dalárda működő tagjait, mint igen tisztelt pártoló tagjait, pontosan és mentül nagyobb számban a városháza udvarán d. u. 12 órára megjelenni sziveskedjenek. A honnan az indulás a már leg délebb megérkezett dalárda egyúttal 3 órákor leend a pályán indóházhoz. Különösen felkérjük a pártoló tag urakat, hogy mennél tömegesebben és az állami letjelvényével pántlikás kalapok

al felkészítve jelenjenek meg. Lengyel Imre, elnök.

* A debreczeni dal- és zene-ünnepély sorrendje. Első napon: augusztus 16-án megérkező a budapesti délutáni 3 órai vonat megérkezéssel ünnepélyes fogadás a debreczeni rendező bizottság és a városi hatóság által; esti 6 órákor a város háza nagy termében az összes dalegyetlek fogadása és üdvözlése a díszelnök és az egyesület elnöke által, ezután előértekezlet s a másnapi teendők megállapítása, este 8 órákor ismerkedési estély, a „Bika“ vendéglő udvartartója és egyéb helyiségeiben. —

Második napon: aug 17-én reggeli 9 órákor közgyűlés a város háza termében, a versenybírák megválasztása s a verseny-zök sorrendjének megállapítása. 10 órákor első összpóba a színházban, esti 7 órákor a színházban első csoportú dalverseny Erkel Gyula „Ébressz“ pályadíjnyertes műnégységesével. —

Harmadik napon: augusztus 18-án reggel a királyi születése alkalmából tartandó isteni tisztelet után 10 órákor dal-egyesületi közgyűlés a város háza termében. Az elnöki jelentés felolvasása, a tisztviselők köszönése, az új tisztviselők megválasztása, dal-egyesületi ügyek és indítványok tárgyalása, alapszabályok módosítása, 10¹/₂ órákor 2-ik összpóba, esti 7 órákor a színházban 2-ik csoportú dalverseny szabadon választott magyar négyesek. Kérel a színházban.

Negyedik napon: aug. 19-én reggel 9 órákor a közgyűlés esetleges folytatása. 10 órákor 3-ik s utolsó összpóba, esti 6 órákor nagy összelőadás a színházban a kitűzött műdarabokkal és zenekar kísérettel, Huber Károly országos karnagy vezényletével, az előadás után társas összejövetel a nagy erdőn.

Ötödik napon: aug. 20-án reggel 10 órákor közgyűlés a színházban a fővárosi művészek közreműködésével, esti 9 órákor a debreczeni dal- és zeneegylet által az ünnepélyi vendégek tiszteletére táncvizsga az ujonnan épült „Bika“ szálloda dísztermében.

Hatodik napon: augusztus 21-én reggel 9 órákor zárulás a város háza termében. A versenybírák ítéletének kihirdetése. A díjak kiosztása. Bucsuvétel, kivonulás s elutazás a déli és délutáni vonatokkal.

* Uj zsinat lesz. A reformált egyház országos zsinata által alkotott s megerősített végett a királyi feiség elterjesztett egyházalkotmány-törvényekre leérkezett válasz e hó 13-án a zsinati elnökséghez; s mely leirat szükséges teszi a zsinatnak újból egybehívását. Az elnökség még az őszi egyházkerületi gyűlések egybejövetele előtt kívánván a zsinatot megtartani, nagyon valószínű, hogy szeptember első felében összeül az Debreczenben. E tekintetben épen most kezdődtek meg a levelezések és majd az előértekezések.

* Indítvány. A t. városi hatóság, azt hisszük, hajlandó megtenni hogy ha addig eső nem lesz, holnap délebb az indóházban inneni tét felolvasatja. Többször tapasztaltuk már, hogy ott, ha nagy néptömeg fordul meg, roppant portenger kerekedik, már pedig nem szép dolog volna, ha érkező vendégeink legelőször ily portengerbe fuladnának, midőn egy két fizetéses tűzoltó pár perc alatt elejét veheti annak. Ajánljuk ez indítvány kivitelét a t. hatóság figyelmébe.

* Színházi előadás. A f. hó 23-án rendezendő műkedvelői előadás nagyon jó napra van kitzűve, amidőn annyi idegen lesz városunkban, kik közül bizonyára sokan nem fogják elmulasztani a debreczeni színházat megtekinteni. Megemlítendő, hogy az előadással kapcsolatban egy néma-képlet is lesz bemutatva, s a hölgyek közül következők ígérték meg szives részvételüket. Algye Sándorné, Rickl Antalné,

Székely Róza, Ferenczy Elekné, Vég Gyuláné, Áron Ilona, Gáll Teréz, Szabó Veronka, Filótás Irén urhölgyek. A képlet rendezését, csoportosítását Gondy Károly sziveskedett elvállalni.

* Postaügy. Értesitem a t. közönséget, hogy a külföldre szóló postai csomagokhoz adandó vámnyilatkozatok hiányos kiállítására előfordult akadályok elkerülése végett, a postaiszolgáltatás által a postai csomagok számára nyomtatott „vámnyilatkozatok“ hoztatnak forgalomba, melyek minden postahivatalnál darabonként fél krajczárért kaphatók. Debreczenben augusztus 15-én. A m. k. postahivatal főnöke. —

* A Szabolcsi és Karczag által feltámasztott „Dongó“, — az országos dalártnépegy „leghivatalosabb“ lapja — holnap fog megjelenni. Kapható lesz minden szivartózsében 12 kr. —

* Az érkezők. Ma este már megérkezik egy dalárda, a losonci. Holnap délbe ismét érkezik egy-kettő, az összes dalárdák pedig holnap délután 3 óra 20 perczkor érkezendének.

* Az összhangversenyre vonatkozólag már említettük, hogy az a főiskola udvarán fog megtartani. A bemenetre nézve most tudomásra hozzuk, hogy 30 kr. díj lesz a fizetendő.

* A „Hungária“ kávéház rendkívül díszesen atakítottatott, megnagyobbított s valódi pazar fényvel lett berendezve, most már ötszáz ember is elfér benne. Naponkint ünnepestély van, midőn felváltva a helybeli zenekarok működnek.

* Tilalom. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak körrendelete szerint Szabadka szab. kir. város területén a házalókereskedés gyakorlata megtiltatott. Debreczen város kapitányi hivatala. —

* A „Debreczen“ új regénye. Tárcaarovatunkban közelebb Dumas Sándornak „Ingenue“ című történelmi műve után „Danton és Marat“ című nagyszerű regényt fogjuk megkezdni. A regényben többek közt e fejezetek: „Dantonnál“, „Az ebéd“, „A társas gyűlés“, a „Emberi jogok gyűlése“, a „Fehérek kereskedése“, „Artois gróf ő fensége istállója“, „Marat otthon“, „Obinsky herceg“, — „Obinska Cecilia“ stb. stb. — annak kiváló érdekességére vallanak. Felhívjuk rá előre is olvasóink figyelmét.

irodalmi és művészeti hírek.

— Tamásy Józsefnek 25 éves születési jubileuma szombaton tartott meg a fővárosi színházban nagy ünnepélyességek közt.

— A Szent-Istvánnapi népnépnep alkalmából a rendezőség alkalmi lapot fog kiadni. Ebbe az emléklapba először irod. és költők adnak dolgozatokat. Egyes szám ára 1 forint lesz. —

— Nagyváradon nines publicuma a színházi előadásoknak, különösen ha komoly irányú darabot adnak. Szatmári Árpád ez okból jutalomjátékaul a „színházi képtelenséget“ választotta.

Az eszlári büntett.

Most tették közé a Dadánál kifogott állhulla bonczjegyzőkönyvét; és a hulla fellet megejtett szemle lefolyását, melyekből napnál világosabban kitűnik, hogy az a hulla távolról sem a Solymosi Eszteré volt. A dolog további fejlődése a vizsgálatnak közeli befejeztével várható.

A Bary és Nagy L. közti konfliktus.

Lapunk állandó nyiregházi tudósítója a következőkben ismereti a vizsgálobíró s a kir. ügyész közti konfliktus eredetét:

A kir. ügyész szeret ellenkezni határozott irányú és elv nélküli, s álláspontját nagyon természetes védeni is igyekszik, s ilyenkor szenvedélyes. A makacs ellenzésekedése a szenvedély és talán a hiúság is volt oka a káros viszálykodásnak. Minden áron felsőbbbégét akarta éreztetni a vizsgálobíróval. Ez nem volt szabad. Mert Barynak a legnagyobb ovatosságot kellett a vizsgálat egész folyamata alatt kifejtetni, ne hogy egyes tényekben a minden hibára nagyon is vigyázó zsidók, s ezek pártbívei, törvény ellenest, rossz akaratot, vagy határozott párt állást fedezzenek fel, s így a vizsgálati eljárást compromittálhassák. Ez minden figyelmét igénybe vette, s arra nem is számíthatott, hogy megfogja zavarni komoly munkájában kicsinyeskedéseivel. Ha egy jogelvet akart megmenteni, praecedent

nem akart felállítani a vizsgálobíró bíróság előnyére ez alkalommal, azt tehette volna máskor, de a jelen alkalommal elővigyázónak kellett lennie.

De kérdés, volt-e joga a kir. ügyésznek a törvény értelmében s jogszerűleg, úgy járni el Baryval szemben, amint eljárt. — Vegyük elő az eseményeket sorrendben.

A védőügyvédek egy kérvényt adtak be a törvényszékhez, melyben az al Eszter hullája boncolása alkalmával felvett jegyzőkönyv megtekintését kérték. — A törvényszék kerelmüket elutasította a vizsgálobíróhoz mint akinek hatáskörét képezi ez ügyben határozni. A vizsgálobíró kerelmüket megtagadta, a védőügyvédek felebezték, a törvényszék a vizsgálobíró végzését helyben hagyta. Ekkor újabban kérvényeztek védőügyvédek. Bary, hogy a zaklatástól megmeneküljön, — közölte az ügyészszel véleményét, hogy t. i. vizsgálat akadályoztatása nélkül közölhető most már a hulla boncolási jegyzőkönyv védőügyvédekkel; az ügyész tiltakozott ellene, Bary pedig meghozta a megengedő végzést s közölte a védőügyvédekkel. E. N. L. tudomására jutván a dolognak megbotrakozott s kemény szavakkal kelt ki Bary ellen sőt még fegyelmi eljárással is fenyegetőzött.

A vizsgálobíró határozata ellen előterjesztéssel élt, a törvényszék a vizsgálobíró határozatát hagyta helybe.

Most tehát az a kérdés, igaz-e volt-e a kir. ügyésznek, és helyes volt-e eljárása?

E. N. L. eljárását alapítja az 1871. XXXI. tczre, mely szerint a vizsgálat minden stádiumában indítványozási joga van. —

A törvény igaz, hogy így szól, de aztán azt is mondja, hogy ha figyelembe nem vétetik indítványa, fellebbezhet a törvényszékhez s a törvényszék határozata ellen a kir. táblához, de az nem zárja ki, hogy a vizsgálobíró saját hatáskörében önállólag is ne hozhasson végzéseket, sőt épen ezáltal annak jogossága ismertetik el, mert mi ellen fellebbezne kir. ügyész, ha vizsgálobíró indítványa ellenére határozatot nem hozhatna; jelen esetben pedig annyival inkább jogában állott Barynak határozni, mivel a törvényszék védőügyvédek kérvényét azon utasítással tette Baryhoz, hogy saját hatáskörében intézkedjenek. —

Bary eljárása tehát correct, törvényszerű, jogelvet nem sértett, praecedent nem állított fel, annyival inkább megrovandó az a nyilvános becsmérlés, s fenyegetés, melyről fentebb szóltam, mely nem annyira az ellenséges viszony, mint inkább a szenvedélyesség kifejezése.

A következőny Barynak ad igazat, én a törvény s jog elvekből kiindulva osztom e véleményben.

Istóczy diadala. E helyütt megemlítjük, hogy Istóczy legújabb röpiratában az antiszemita párt vezére eszméit most már biztosítottak hiszi. Erre nézve a többek közt így ír: „A tiszaszlári ügynek s ezzel kapcsolatban a zsidó kérdésnek közvetlenül vagy közvetve na pontként való bolygatása a magyar napsajtó részéről a hazai véleményben gyökeres revolucziót idézett elő. A legújabb időkig ugyanis az intelligenciának túlyomó részére a zsidó és zsidószagú lapok által előírt értelmi marsrouta szerint járván észlel, másrészt pedig ugyancsak pervers lapok terrorizmusa alatt állván, meglehetősen hidegen viselte magát, legalább a nyilvánosság terén az antiszemizmussal szemben. Rendesen csak hiúságos viccelési bajlamban nyilvánult egész antiszemizmusa. A legutóbbi hónapok alatt azonban végre valahára beállt a várvartatörvendetes fordulat, s ma a magyar intelligencia tán antiszemitaabb a tulajdonképi értelemben vett népnél is, a mely romlatlan, helyes érzékű jó magyar népbe helyezett rendithetlen s méltó bizalmunk volt éveken át egyedüli reményhorgonyunk arra nézve, hogy törekvéseink egyszer valamikor még is csak diadala fognak jutni.“ Mi csak az ábrándozó pártvezér egyéni felfogásának tartjuk e nyilatkozatot, de úgy hisszük, nem érdektelen a feljegyzésre.

Az ünnepélyek.

Nemcsak mi készültünk ünnepélyesen fogadni Magyarországot két nagy testületét,

az ország két pontján, Zalaegerszegen és Máramaros Szigeten is folynak a társadalmi mozgalmak, ünnepélyek.

Zala-Egerszegen a tűzoltógyűlés nagy ünnepélyességek közt tartatik. Tegnap a szövetséget elnökövé Cziráky Béla grófot választották meg nagy lelkesedéssel. Az ünnepélyek mulatságok egymást érik s az oda sereglett tűzoltók jól találják magukat.

M.-Szigeten a Kárpát-egylet kiállítása megnyitott. A kiállítási öt helyiség és három pavillon, valamint a tágas udvar csinosan volt kidíszítve. A szlatinai sóvágók zenekara folytonosan játszik. — Szöllőssy Antal polgármester beszéddel üdvözölte Lónyay János főispánt, mint a keleti Kárpátok osztálya elnökét s a kiállítás tervezőjét, Lónyay válaszában kiemelve a háziipar fontosságát, örömeinek adott kifejezést, hogy a kiállítók nemcsak Máramarosból, hanem Ugocsa- és Szatmármegyéből is számosan jelentkeztek. Ezzel a kiállítást megnyitott.

A város ünnepélyen fel van lobbogva s az öröm általános a kiállítás sikere felett. A vidékről s távolabb megyékből érkezettek száma meghaladja az ezret. Több mint hateraz tárgy van kiállítva és Schnierer osztálytanácsos, Deil Jenő, a kassai iparkamara titkára s más szakemberek a legelőnyösebben nyilatkoznak a kiállításról.

— Budapesti tőzsde, auguszt. 15. — Ezüst frt —; cs. és kir. arany frt 5.67 kr; 20 francos arany frt 9.58 kr.

Szabó József,

felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Makk és gubics árverés.

Fülöp Szász Coburg Góthai herceg ö királyi fensége gömörme-győi baloghvári és derencsnéyi uradalmihoz tartozó erdőterületek ez évi makk és gubics termése folyó évi szeptember hó 5-én délelőtt 10 órákor nyilvános árverésen Felső-Baloghon (vasúti állomás Rimaszombat vagy Rimaszécs) fog eladatni.

A szokásos árverési feltételek az alólírott erdőhivatalnál megtekiut-hetők.

Fülöp Szász Coburg Góthai herceg baloghvári erdőhivatala

Meleghegyen n. p. F. Balogh.

1882. aug. 12.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

(253.)

Árverési HIRDETMÉNY!

Vagyonbukott Gréf Sándor s neje Haraszthy Mária csódhitelezői választmányának 1882. augusztus hó 14-én tartott ülésén 20. szám alatt hozott határozata folytán a csódtömeghez leltározott óra készlet, butor s berendezésnek f. hó 16-ára tűzött árvereltetése elhalasztatván, fenti határozattal az árverésnek a kitűzött s közhírré tett helyen s módon megtartására határidőül f. 1882. szeptember hó 2-ik s következő napjainak d. e. 9 órája kitzűzetik.

Kelt Debreczenben 1882. augusztus hó 14-én.

Dr. Hollaender Dezső,


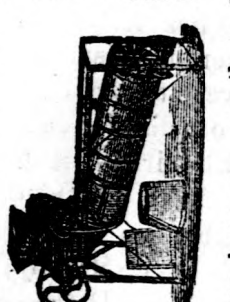
tömeggondnok.

(252.)

Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Befizetés	Utolsó árfolyam	
		penz	áru			penz	áru			penz	áru
	Államadósságok.				d) Közlekedési vállalatok.						
	M. vasuti kölcsön 120 frt.	131.—	131.50	500	Alföld-fiumei vasut.	445.—	460.—	6%	Pesti magy. ker. bank.	101.25	101.50
	Magy. gömöri áll. zálogl. 5%	—	—	500	Déli vasut	—	—	5%	" " " " "	101.50	102.—
	M. kel. vas. államköt. 5%	88.50	89.—	200	Északkeleti vasut.	163.—	164.—	7%	" Kisbirtokos. föld.-int.	—	—
	M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez.	106.50	107.—	500	Erdélyi vasut	163.—	163.—	6%	" " " " "	—	—
	M. kir. nyer.-köles. 100 forint	115.50	116.—	160	Győr-sopron-ebenfurti vasut.	—	—		Elsőbbségek.		
	Magy. kir. nyer.-köles. 50 frt.	117.—	118.—	200	Kassa-oderbergi v.	147.—	148.—	5%	Alföld-fiumei vasut	96.—	96.—
	Tiszai és szegedi köles. 4%	109.25	119.75	1600	Magyar-galicziai vasut.	159.—	160.—	5%	Battaszék-dombv. zék. v.	91.75	92.—
	1871. magyar államkötény 5%	—	—	300	Magyar nyugoti vasut.	166.—	167.—	5%	Dunagőzhajóz. társ.	—	—
	1873. " " " "	—	—	200	Oszt. államvasut.	313.50	314.50	5%	" " " " "	—	—
	Magy. aranyjádék adóm.	118.60	118.90	200	Pécs-barcsi vasut.	218.—	219.—	5%	Eszakkéleti vasut.	91.—	91.50
	Földteherm. kötv. magyar	98.—	98.50	200	Oszt. dunagőzhajózási társ.	—	—	5%	M. nyugoti v 1874 ki b.	—	—
	Földteherm. kötv. magy. zár.	95.—	96.—	200	Budai hegyháza	—	—	5%	I. erdélyi vasut v.	91.—	91.50
	" kötv. temesi	95.—	96.—	200	Pesti közuti vasp.	428.—	431.—	5%	Kassa-oderb. (ezüst)	—	—
	" kötv. 1867. zár.	94.—	95.—	200				5%	B.-pesti lánchíd	103.50	104.—
	" kötv. horvátországi	—	—	100				5%	Lloyd és tőzsde-épület	97.—	98.—
	" kötv. erdélyi	95.75	96.25	100							
	M. orsz. jel. urb. vált. kötv.	92.—	93.—	1000							
	Szőllődézma vált. kötv.	97.25	97.50	200							
	M. k. kamatozó kinost. utal.	—	—	200							
	Pestvárosi köles. 1870-ből 6%	104.25	104.75	102							
					e) Takarékpénztárak.						
	Bankrészevények.										
	a) Bankok.				f) Különböző vállalatok.						
200	Általános magy. mun. hitelint.	202.—	210.—	105	Alagut	110.—	111.—		Magánsorsjegyek.		
200	Angol-osztrák bank	121.—	122.50	150	"Franklin" társulat	148.—	150.—		Oszt. hitelintézet	175.50	176.—
100	Kisbirtok. földhitelintézete	—	—	400	Ganz-féle vasöntőde és gépgy.	650.—	653.—		Budavárosi sorsjegy	40.—	41.—
80	M. általán. földh.-részt. -társ.	—	—	80	Gschwind-féle szeszgyár	400.—	405.—		Keglevich "	18.—	19.—
100	M. ált. hitelbank	303.—	303.—	20	Gyapjamosó bizom. I. m.	—	—		Pálffy "	38.50	39.—
140	Magyar jelz. hitelbank	214.—	112.—	55	Kereskedelmi épület.	545.—	555.—				
140	Magy. leszámítoló és pénzv.	107.50	108.—	200	Könyvnyomda "Atheneum"	529.—	532.—		Pénznekem.		
160	Osztrák hitelbank	309.60	309.80	100	Pesti	765.—	775.—		Cs. kir. arany (vert)	5.63	5.65
100	Osztrák magy. bank	825.—	828.—	200	Kőszénb. és Téglagy. Drasche	170.—	171.—		Oszt. magyar 8 frtos arany	955.—	957.—
600	Pesti magy. keresked. bank.	—	—	400	Salgó-tarjani kőszénbánya	119.—	121.—		20 frank-arany	9.55	9.57
				100	" " " " " " " " " "	149.25	149.75		Német birod. bankj. 100 márk.	58.70	58.80
				200	Schlick-féle vasöntőde	216.—	218.—				
				500	Serfőződe első magyar	600.—	605.—		Váltók árfolyama (3 óra)		
				200	Sertészialó	305.—	307.—		Német bankp. 100 ném. bir. m.	58.70	58.80
500	Első m. ált. b. társ.	3550.—	3600.—	200	Sóskeleti kőbánya	42.—	45.—		Amsterdam. 100 holl. frtért.	—	—
300	Pannonia viszontbiztos. társ.	1130.—	1150.—	200	Spodium- és Csontliszt-gyár	277.—	282.—		Páris. 100 frankért.	47.70	47.80
300	Uio viszontbizt. intézet.	—	—	200	Tégla- és mésztégő ujlaki.	107.—	108.—		Svájci pénzp. 100 frankért.	47.70	47.80
				160	Gőztéglagyár kőbányái	284.—	286.—		London. 10 font sterl.	120.20	120.40
	b) Biztosító-társaságok.				Záloglevelek.				Felszámolási árfolyamok.		
					5 1/2 % magy. földh. int. pap. é.	101.75	102.—		Magy. aranyjádék	117.50	
					5 % " " " " "	100.—	100.25		Magy. általános hitelbank	361.—	
					4 1/2 % " " " " "	94.50	95.—		Magy. pénzv.- és leszám. b.	164.—	
					5 % " " " " " ar. v. ez	116.75	120.—		Osztrák hitelbank	368.—	
					5 % " " " " " jelzálogbank	101.25	101.50		Angol-osztrák bank	—	
					5 % " " " " " alt. földh.-r.-társ.	—	—		Tiszai és szegedi kölcsön	116.—	
					5 1/2 % " " " " "	—	—				
	c) Gőzmalomok.										
500	Concordia malom	455.—	460.—								
500	Első budapesti malom	1050.—	1075.—								
200	Erzsébet malom atv. jog. nélk.	169.—	170.—								
500	Henger malom	515.—	525.—								
160	Luiza malom	205.—	207.—								
200	Moinárok és sütők malma	324.—	326.—								
1000	Pannonia malom	950.—	950.—								
300	Victoria malom	350.—	350.—								


H I R D E T E S E K

BRÖGLE JÓZSEF
 ÉPÉP ÉS ROSTALEMEZ ÉGYÁRA BUDAPESTIEN.
 ÉGYÁRA: vázolt az oszt. államvaspályája közelében. RAKTÁR: vízi-körút 68. sz.
 Ajánlja minden gazdasági kiállításra kiállított javított gyártmányait mint
 Trüerölket változó rostával,
 tisztító-gépeket szelelővel,
 különböző gépek malomok szá-
 mára: 28.466. szám alatt
 szabadalmazott hármas éke-
 ket, cséplőgép - rostákat,
 lyukasított és hasított le-
 mezeket, vas, acél és horganyból valamint mindennemű gazdasági gépek
 és szerkezetek.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

ban fekszik a Törteke vivő ut mel-
 lett és az oszt. áll. vasut közvetlen
 szomszédságában. A vaspálya társu-
 lat által ezen hízalókhöz egy külön
 vonal fog rakodóval együtt a szük-
 séges utca és főcsatornák a város
 által helyre állítani.
 Minden egyes hízaló 600 □ öl
 területet képez s ezen kívül mintegy
 200 □ öl a hízaló mellett fekvő
 homok bányának kihasználási joga
 lesz hozzá kötve.
 Az árverés f. évi augusztus 31-
 kén reggeli 10 órakor veendő kez-
 detét a helyszínén.
 A vételár f. évi Szt.-Mihály nap-
 jától számított 6 hónap alatt fize-
 tendő.
 Egyéb árverési feltételek a pol-
 gármesteri hivatalnál megtekinthe-
 tők.
 Után nyomat nem díjaztatik.
 Czegléd, 1882. augusztus 5-én
 tartott tanács ülésből.
 (247.)
 B. Molnár S.
 polgármester.

gymor-cseppek;
 jeles hatású gyógyszer a gymor min-
 den bántalmat ellen,
 és felmullatlan az
 étvágy-bírány, gymor-
 gyengeség, rossz szaga
 lehellet, szelek, savanyu
 felbőgés, köhögés, gyó-
 morhűtés, gymorogás
 húgyképződés, tüst-
 gosnyálképződés, sar-
 gaság, undor és hányás,
 felfújás (ha az a gymor-
 székzenet, a gymor-
 nak tulerbelsége étel
 és ital által), gilyasza,
 lép- és májbetegség,
 aranyeres bántalmakel-
 len. —
 Egy üvege ar. használati utasítás-
 sal együtt 35 kr.
 Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V.
 Emil Gólti Nándor gyógyszerész uraknál, va-
 lamint az oszt.-magyar birodalom minden na-
 gyobb gyógyszerüzében és kereskedésében.
 Központi szétküldési raktár nagyban és ki-
 csinyben.
 Brady Károly,
 "az érfangyalhoz" czimsett gyógyszerüzében
 Kremsterben, Morvaországban.



ÜGYNÖKÖK,
 mérnökök, műépítészek, vagy építő-
 mesterek, vagy más egyének, mű-
 szaki, berendezési munkálatok, lég-
 szesz-berendezések, központi fűtések;
 műszáritás, stb. közreállításra jó di-
 jazás mellett minden nagyobb helyre
 keresthetnek egy jónévű budapesti üz-
 let által. Szives ajánlatok "B.H. 3500"
 alatt, Lang Lipót és Schwarz Gyula
 hirtelre közreállítás iródjához cím-
 zendők. Budapest, Gizella-tér. 3.

Arverési hirdetés.
 Czegléd város közönsége által
 alkotott szabályrendelet értelmében
 az üzletszerű szerítés hízalás a város
 területén és közvetlen szomszédságá-
 ban eltiltatván, a szerítés hízalók a vá-
 ros területén kívül fognak felállít-
 tatni és e célra egyelőre 37 1/2 hold
 fog szerítés hízaló települ felosztatni
 és árverés útján a leg többet igérvő-
 nek eladatni.
 Az új szerítés hízaló telep a vá-
 rostól mintegy 500 méternyi távolságra
 — Ra

A „DEBRECZEI”
A Badiék
 — Már akár m
 szony a Badiék Jul
 az-é az Andris fiúé,
 kem nem adják azt s
 — De hiszen a
 szeretik egymást, azu
 ják, hogy a leány ap
 — Igen ám! de
 ur a házual.
 — Azt mondja
 komaszony a Badié
 megfogadta, mikor az
 tonának, hogy vagy
 senkié.
 — Csak olyan
 kelmed. Hiszen sirat
 de mióta a gazdag m
 házukhoz, azóta m
 mondják, hogy nem s
 kézfogó.
 — No nézd el
 dig az a leány nagy
 gyereket, hiszen ura
 mikor elment katonán
 testvérét!